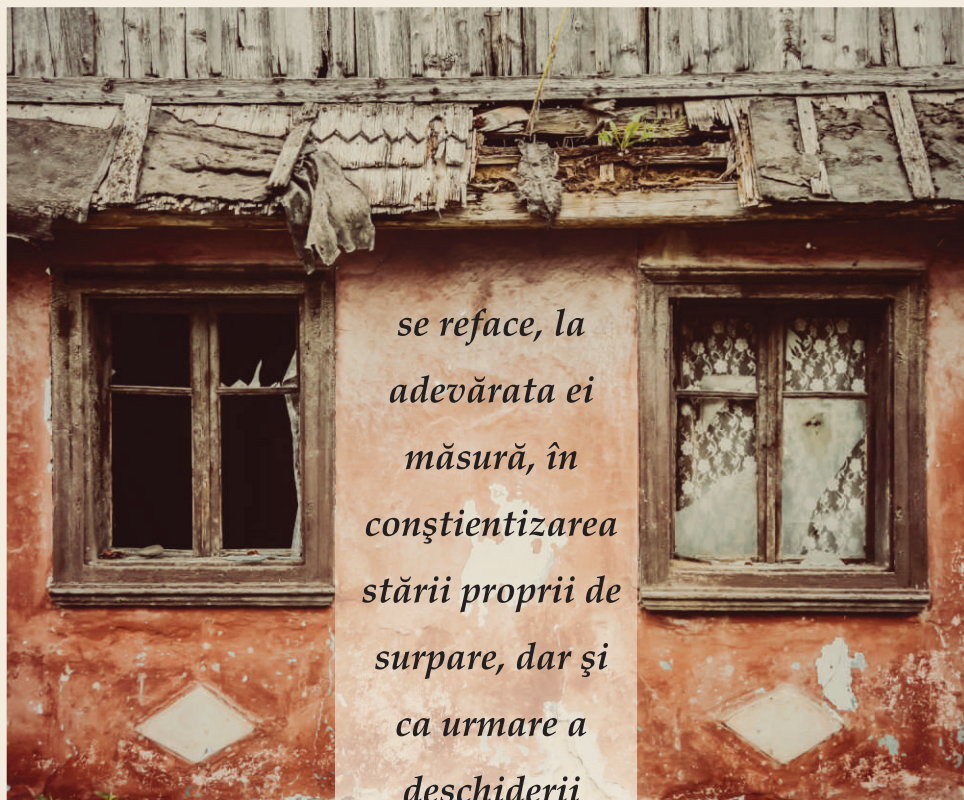

FIREA OMULUI

*se reface, la
adevărata ei
măsură, în
conștientizarea
stării proprii de
surpare, dar și
ca urmare a
deschiderii
ferestrelor
sufletului înspre
Dumnezeu.*

Foto: Dragoș Ludușan

Calea spre fire

Firea omului este o taină adâncă. Până la urmă, căutătorul sincer va sta față în față cu paradoxul că trebuie să-și schimbe firea ca să și-o găsească. Iar calea de străbătut e lungă.

Omul are mari greutăți în a cunoaște chiar și cele văzute. Astfel, acesta descoperă faptul că modurile de a fi în lume nu pot fi cunoscute complet. Au o parte ascunsă care se adâncește în rațiunea divină, în infinitul din care izvorăsc, oricât de conturate s-ar arăta ochiului său, oricât de tangibile ar fi mâinilor sale. Mai mult, modul de a fi în lume al omului este mai greu de cunoscut, pentru că omul este culmea creației divine, un mod de a exista făcut de Dumnezeu după chipul Său. În acest caz, ce se mai poate gândi și spune despre omul care își caută adevărata sa fire, transfigurarea sa? Cum este omul care se îndreaptă înspre sensul său launtric, înspre redobândirea chipului lui Dumnezeu din făptura sa? Și în ce constă această îndreptare, această căutare?

Un om care își caută cu adevărat firea renunță la sine și-L caută pe Domnul, fiindcă nu are omul ceva mai profund în fire decât chipul Lui. Ca să-L caute trebuie să-L cunoască. Și în această căutare omul înșiră ce știe despre Domnul. Dar mai ușor e a spune decât a înțelege, mai ușor a înțelege decât a trăi și mai ușor a trăi decât a crede.

Cel sincer și smerit va recunoaște că nu știe nimic despre Cine este Dumnezeu în natura Sa. În această recunoaștere omul înțelege că are nevoie de o cunoaștere mai bună. De fapt, are nevoie de ce este cunoașterea în deplinătatea ei: cunoașterea cu adevărat este unire. Din această cauză, falsă cunoaștere pe care a ales-o Adam a dus la ruperea lui de Rai, la frângerea legăturii vii dintre primul om și Dumnezeu. În fapt, această legătură nu poate fi exprimată. Nu are omul firea, starea ca să exprime procesualitatea revelării continue a lui Dumnezeu. Întrezărim puțin din esența ei prin contrapunerea cu existența noastră: derivă, degradare, moarte. Dar lucrurile nu sunt fatale pentru că este sădit în om dorul de întoarcere, dorul de urcare. Omul care își caută firea va dori cu toată strădania lui să-L cunoască pe Domnul, să se unească cu El într-o înălțare fără de sfârșit. Însă, cu toate că urcarea înspre Sfânta Treime este lăsată tuturor, nu oricine se avântă pe versanții duhovnicești. Drumul e frumos, însă presărat cu greutăți.

Fiecare pas e greu, devine o piatră; pentru unii piatră de poticneală, pentru unii piatră prin care se clădește drumul.

Foto: Florin Todea

Și sunt multe astfel de pietre. Cel ce vrea să urce trebuie să se smerească. Cel ce vrea să-L asculte trebuie să facă ascultare. Cel ce vrea să-L vadă trebuie să își curețe ochii de patimi. Cel ce vrea să se apropie trebuie să aibă răbdare. Cel ce vrea să se împărtășească de iubirea Lui trebuie să iubească cele bune. Iar la fiecare pas Domnul îl va întări cu harul Său. Și așa, încet, încet, pas cu pas, din mila Domnului, omul urcă spre cele sfinte, urcându-și firea.

Adevărata fire a omului începe cu o chemare. Persoana resimte existența potențialității sale. Prin această întrezărire a ce ar putea fi, omul vede cum este el acum și se iartă. Dar, apoi, se roagă din toată inima sa și spune: „Doamne, nu mai vreau să fiu așa, sufletul meu vrea să urce spre Tine și inima-mi să tresalte în îmbrățișarea păcii Tale. Doamne, lasă-mă să respir aerul Tău, Doamne, lasă-mi ochii mei neștiutori să cunoască lumina Ta, învrednicește-mă să aud cuvintele Tale.”

Bogdan Herțeg

De la convertire la firesc

- cuvinte ale Părintelui Ciprian Negreanu -

Convertirea nu-i ceva firesc

Cu cât trece timpul, îmi dau seama că, în general, convertirea acum, într-o lume secularizată și îndepărtată de Dumnezeu, a ajuns să fie ceva foarte obișnuit. De fapt, convertirea nu-i ceva firesc, ce Dumnezeu ar fi vrut... Sunt mii și mii de oameni care ar fi trebuit să fie în Biserică, care ar fi trebuit să se adape de mici din izvoarele credinței, să se înzestreze cu harul Sfințelor Taine. Dintre cei care nu au făcut această apropiere de Biserică, se mai salvează, din când în când, câte unii, prin convertire, prin mila lui Dumnezeu, prin harul lui Dumnezeu, ca un fel de extracție forțată cumva. Dar acești converțiți sunt puțini, ei vin dintr-un val imens de oameni care se pierd.

Or, cei care se *extrag* se întorc cu mare durere, adică, până își refac firea, până se preschimbă launtric, ei trebuie să recupereze toate treptele pe care nu le-au străbătut până atunci, trebuie să le facă în forță, trebuie să le facă de multe ori, ca în filmul *Reconstituirea*: „Mai fă o dată! Încă o dată! Aruncă-te la pământ! Încă o palmă!”, adică nu așa fin cum face Dumnezeu cu alții care vin încet și urcă așa cum ar vrea Dumnezeu să facă cu noi, și care-s mai așezați, și care n-au prăpăstii în dreapta și în stânga. Ei urcă încetul cu încetul. Aceștia au, poate, ispita fiului rămas acasă: a invidiei că „nu merg destul”, că „nu mi se dă destul”, că „de ce Dumnezeu mă ține așa?”; ar vrea să trăiască mai intens. Ei văd intensitate, vigoare la fiul revenit acasă, convertit, întors, îl pizmuiesc într-un fel, dar nu există cădere pentru ei, nu există prăpăstii, exact cum zice Tatăl: *Fiule, tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sunt* (Luca 15: 31). Deci, căderea e mult mai puțin posibilă! Și revoltele le sunt înțelese de Dumnezeu și le sunt îngăduite. Dar la fiul risipitor era mare posibilitatea să nu stea pe gânduri și să zică: *Mă voi duce la tatăl meu* (Luca 15: 18). Eu cred că el a fost acel 1% care a ajuns până acolo, și-a venit în fire și s-a mai și întors acasă.

Cei mai mulți nu se mai întorc

După cum zicea Părintele Arsenie Boca, cei mai mulți nu se mai întorc; și nu cred că întâmplător accentua în *Cărarea Împărăției* faptul că: „Unii însă

nu se mai întorc”; într-adevăr, cu durere spun și eu aceasta. Cei care se convertesc – și Dumnezeu le dă darul acesta – au un rol în convertire. Este până la urmă o colaborare și a omului cu Dumnezeu, nu-i numai un dar, cred că este și o colaborare din partea omului prin sinceritatea căutării, prin căutarea unui sens al vieții – cred că în esență se unesc cu cuvântul lui Dumnezeu, când zice: *O, de ai fi rece sau fierbinte! Astfel, fiindcă ești căldicel – nici fierbinte, nici rece -, am să te vărs din gura Mea* (Apocalipsa 3: 15-16). Deci nu există convertire pentru cel căldicel.

Cel ce se luptă cu Dumnezeu

Există convertire numai pentru cel rece care, să zicem, se luptă cu Dumnezeu ca și Iacob cu Îngerul, nu-L înțelege, ar vrea să înțeleagă, dar nu știe cum, chiar Îl caută pe Dumnezeu, se revoltă împotriva Lui; Dumnezeu poate îl iubește mai mult pe acesta pentru că vede că nu înțelege, dar se luptă să cunoască și că acesta mai are șanse să se întoarcă. De fapt, cred că a omului colaborare constă în sinceritatea căutării, în durerea cu care caută calea și în suferința cu care nu-și găsește loc niciunde, pentru că, dacă ești sincer, nu-ți găsești locul.

Știți, în îndepărtarea aceasta de Dumnezeu, un om cu totul sincer nu-și poate găsi odihna în nimic în lume. Dar, dacă totuși îți găsești un culcuș cald undeva și zici: „Las’ că-i bine și așa”, intri, de fapt, pe teritoriul căldicelilor și pierzi orice șansă. Iar cei care nu-și găsesc odihnă și nu-și găsesc pace în nimic, au marea șansă: e mâna întinsă a lui Petru din ape, de care era nevoie ca Dumnezeu să-l poată prinde. E singurul gest pe care omul trebuie totuși să-l facă. Și poate că acest gest este singura motivație pentru care Dumnezeu îi alege pe unii.

De altfel, nu-i alege. Ei se aleg, prin sinceritatea și prin neodihna căutării lor și prin faptul că nu-și găsesc odihna în minciună, nu sunt vicleni. Tot sinceritate e... Nu sunt vicleni. Și nu sunt leneși, căci și lenevia poate să fie un „lasă-mă să te las”, „n-are rost”, „nu voi găsi niciodată nici un adevăr”, „n-are rost să mai caut”, un fel de nihilism extrem. Și nihilismul mi se pare asemănător cu această stare căldică de indiferență. Și nihilismul duce tot la indiferență, exact cum a făcut Pilat care a întrebat: *Ce este adevărul?* (Ioan 18: 38) și a plecat. De aceea Dumnezeu nici nu se străduiește, pentru

că n-are rost. Și foarte mulți dintre cei care sunt dezamăgiți de lume și nu-și găsesc odihna aici, cad ori în nihilism, ori în indiferentism și nu mai caută.

Cred că pe acestea două ar trebui să le aibă omul, fără de care nu cred că există convertire: sinceritate și înlăturare de lenevie. Omul trebuie să nu se adăpostească în locuri căldicele, prefăcându-se că a înțeles ceva și a găsit o cale și e bine și așa. Altfel, rămâne în viclenie și lene.

Rugăciunea altora pentru tine

După aceea, mai cred iarăși că are un rost imens – ceea ce nu credeam eu atunci – rugăciunea altora pentru tine. Chiar dacă pare așa nedrept că, uite, pentru unii există cine să se roage, iar pentru alții nu este cine să se roage, pare nedrept, însă nu-i așa, căci Dumnezeu și aici e drept și rugăciunea Bisericii îi acoperă pe toți.

Rugăciunea Bisericii cred că îi acoperă mai mult pe cei pentru care n-are cine să se roage decât pe cei pentru care oricum se roagă atâția. Sunt unii care zic: „Păi, dar eu n-am nici o șansă, că, uite, pentru mine nu se roagă nimeni, neamul meu este păgân, apropiații mei nu știu de Dumnezeu...”. Nu e așa. Se roagă Biserica. După cum zicea un teolog: „Până când va mai fi o biserică în care să se facă Liturgia, mila lui Dumnezeu acoperă lumea întreagă”. Așa că rugăciunea personală a apropiaților, dar și a Bisericii, e aceea care, cumva, trage aceste suflete răzvrătite, sau îndepărtate, sau înăcrite, sau obosite, sau dezamăgite, deznădăjduite, apropiate de dispariție prin sinucidere, sau prin lepădarea de Dumnezeu, sau prin osândă, căci se osândesc pe ele însele, devenite damnate cumva, căzute și simțindu-se damnate de ele însele. Până la urmă, tot rugăciunile Bisericii și rugăciunile celorlalți îi ajută...

Cel puțin, la mine a fost aceasta și am simțit că rugăciunile altora, ale celor din neam, ale bătrânilor, ale strămoșilor, ale tuturor celor care au fost și s-au rugat, dar și ale celor din viață, au avut un sens. Aceasta e rugăciunea Bisericii luptătoare.

După aceea, am văzut și am simțit că, iarăși, de mare putere este rugăciunea Bisericii biruitoare, a Sfinților, a celor care au trecut deja dincolo, rugăciune care, de fapt, cred că e mai puternică decât rugăciunea Bisericii luptătoare. Sau, nu știu dacă putem face o comparație de felul acesta, dar,

e o colaborare, în fond, între cele două Biserici, ele fiind nedespărțite, iar fără rugăciunea aceasta a Bisericii biruitoare din Ceruri, a Maicii lui Dumnezeu, a Sfinților, foarte puțini se mai întorc, dacă se mai întoarce cineva. Nu-i destul nici măcar să ai sinceritatea, nici măcar nelenevirea. Mila lui Dumnezeu față de neamul omenesc pierdut, lepădat și uitat se arată prin Maica lui Dumnezeu și prin Sfinți.

Rugăciunea Maicii Domnului

Una dintre greșelile mele a fost că nu o băgasem în seamă pe Maica Domnului, n-o socoteam importantă. Eram cu o gândire protestantă înainte de convertire, apăsată peste o concepție aproape răzvrătită – în fapt, nici măcar protestantă, ci răzvrătită complet împotriva lui Dumnezeu, aproape demonizată, aproape satanistă. Era o concepție în care-l înțelegeam foarte bine pe diavol și pe Iuda și pe toți ceilalți, dar nu-l mai înțelegeam pe Dumnezeu și pe Sfinții Lui.

Și, într-un asemenea context, peste o asemenea gândire de tip pro-luciferică, pro-satanistă, bineînțeles că nu vedeam rostul Sfinților și mai ales al Maicii Domnului. Nici n-ai cum s-o vezi pe Maica Domnului când ești apropiat de gândirea lui Lucifer. Maica Domnului e cu totul și cu totul diferită.

Una dintre mirările mari pe care le-am avut după ce m-am întors e că mi-am dat seama că rugăciunea Maicii Domnului, mai mult decât a oricui altcuiva, m-a scos din ce-am fost, mai ales că eu o vorbeam de rău, o luam în răs. Aveam tot timpul motivații nesfârșite de a-i găsi nod în papură Maicii Domnului. Spuneam: „De ce trebuie să se roage monahii din Muntele Athos și toate mănăstirile și toate bisericile Maicii Domnului și, zicând ecteniile, nu se închină la nici una dintre cererile ecteniei, dar când spun: *Pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioară Maria*, se închină. De ce?! De ce această nedreptate?!”.

Și găseam motive de răs și de răutate și spuneam că e pătrunderea cultului zeiței Isis în cultul creștin și că dintr-un cult hristocentric – căci creștinismul e hristocentric – noi l-am făcut politeist și am strecurat aceasta prin cinstirea Maicii Domnului. Găseam tot felul de explicații greșite. Nici nu are rost să le amintesc, pentru că dau de gândit altora care poate nici n-o să poată rumega ce zic eu. Oricum, așa o judecam pe Maica Domnului.

După aceea, încetul cu încetul, Dumnezeu mi-a descoperit, de fapt, pentru cine și de ce am primit darul acesta de a cunoaște că sunt în înșelare, de a cunoaște că nu-L înțeleg pe Dumnezeu, de a înțelege că Dumnezeu nu-i așa, de a-L vedea puțin pe Dumnezeu și de a mă cutremura de vederea lui Dumnezeu, ca să nu mai pot fără El și după aceea o viață întreagă să Îl tot caut, să-L tot cunosc și să nu mă mai satur de El.

O mare binecuvântare a Maicii Domnului

Mi s-a dat să înțeleg că Maica Domnului a fost dintre cei care m-au ajutat și în inimă, și în gând, și în tot ce am trăit după aceea, dar și printr-un gest, și printr-o lucrare vizibilă exterioară, pe care am văzut-o în următorul an.

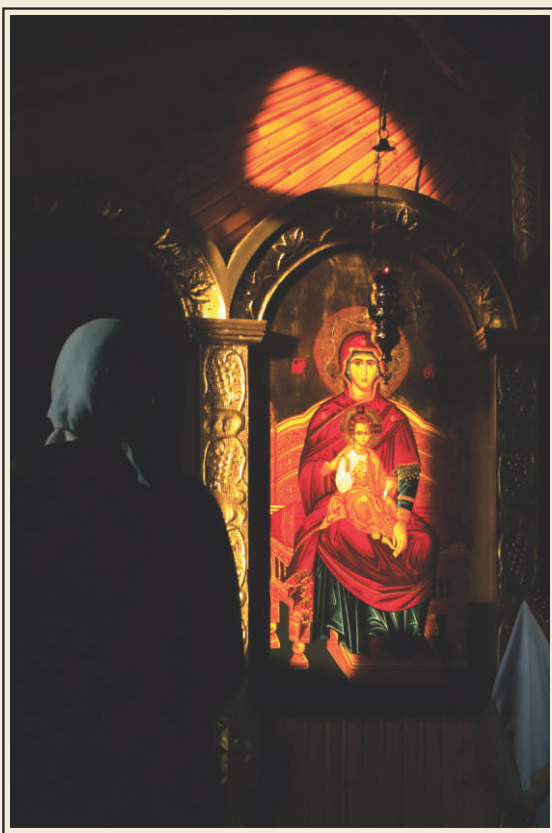

Foto: Olga Bersan

Mi se pare că trecuse un an după convertirea mea când mergeam pe jos de la Mănăstirea Surpatele la Dintr-un Lemn și de acolo la Govora, pe jos, prin păduri și, undeva pe la începutul lui aprilie, era de Sfânta Maria Egipteanca sau a doua zi după Sfânta Maria Egipteanca, pe 2 aprilie, când am ajuns la Govora în zi de Florii. În seara dinainte de ziua Floriilor am ajuns acolo și erau niște icoane deosebite pe catapeteasma bisericii la închinat... Cine a fost la Govora a văzut icoanele cele mari, împărătești, care sunt vechi, de pe vremea Sfântului Constantin Brâncoveanu sau poate și mai vechi. Sunt deosebite.

Și m-am dus să mă închin la toate, iar când m-am închinat la Maica Domnului, am sărutat mâna Maicii Domnului și când am ridicat capul, era acolo o candelă foarte mare. Numai la Ierusalim am văzut asemenea candelă mari, căci și paharul dinăuntru era mare. Și maicile erau toate acolo; era o slujbă. Eu nu știu cum am avut atunci îndrăzneala să mă duc la Maica Domnului... Și când am ridicat capul, candela s-a aplecat și s-a vărsat cred că vreo jumătate de litru de ulei, însă doar exact pe cap. Așa de perfect a curs pe cap și pe barbă, încât nicio picătură n-a căzut pe jos și candela a rămas aprinsă în continuare ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Nici n-a observat nimeni nimic. Dar și acum îmi pare rău pentru ce-am făcut atunci cu uleiul acela, pentru că am luat două role de hârtie și le-am umplut toate, dar nu le-am păstrat.

Atunci poate n-am realizat, dar, încetul cu încetul, am simțit-o ca pe o mare binecuvântare a Maicii Domnului. Mi s-a deschis inima spre Maica Domnului după aceea și am simțit prin toți porii ființei mele că rugăciunile ei, dragostea ei m-au scos din întuneric, că eu am fost cu răul și ea a fost cu binele, că eu am vorbit-o de rău și ea m-a vorbit de bine, că eu am judecat-o viclean și ea n-a făcut așa. Eu am luat cele petrecute ca pe un semn de la Maica Domnului.

Poate că unii o să râdă de lucrul acesta, dar pentru mine e un semn și acum, și mă bucur aducându-mi aminte de felul în care mi-a vorbit așa. În felul acesta mi-a arătat Maica Domnului că m-a iertat; că m-a iertat și că m-a ajutat.

